

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny, i literacki

Poświęcony sprawom miejscowym oraz Zagłębia Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:
 miejscowych i sąsiedzkich Rb. 6.—
 Rocznie " 8.—
 Półrocznie " 4.50
 Kwartałowe " 1.50
 Miesięczne " 50

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa Aleja II Nr. 38, telefonu Nr. 50, skrytka pocztowa Nr. 21.
Redaktor przyjmuje od godz. 7-ej do 8-jej wieczorem.
Rękopisy redaktor nie wraca; za artykuły, nie oznaczone i góry ceną, honorarjów redakcja wypłacać nie będzie.
Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje wszystkie księgarnie w Warszawie: Biuro Dzienników Ungra, Wierzbowa 8, Dom Handlowy L. i R. Metz i S-ka Krad. Przęd. 53, Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116, w Moskwie L. i R. Metz i S-ka, Biuro ogłoszeń I. Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 120, w Sornowcu W. Badurski, hotel warszawski.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-szej stronie 30 k., na IV-jej 10 k. Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k. Nałożona za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wiersz.

Reprezentantem „Gonia Częstochowskiego” na Szaławie i Zagłębie Dąbrowskie jest p. **Wacław Badurski** (Sornowice, hotel „Warszawski”).

Reprezentację „Gonia Częstochowskiego” na Zawiercie objęła księgarnia pani **Z. Hubickiej** Tamże ogłoszenia do „Gonia Częstochowskiego”.

Prenumeratę za „Gonia Częstochowski” i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje pan **A. Nowakowski**.

Częstochowskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu

II Aleja № 18 (dom Ficenesa) telefonu № 191.

Dyskontuje weksle po możliwie niskiej stopie procentowej.
 Wydaje pożyczki na papiery publiczne i asekuruje pożyczki premjowe.
 Kupuje i sprzedaje wszelkie waluty zagraniczne po dziennym kursie.
 Przyjmuje do inkasa frachty i weksle, na wszelkie miejscowości Królestwa i Cesarstwa.
 Wydaje przekazy i akredytywy na Królestwo, Cesarstwo, na zagranicę i na miejscowości kuracyjne.
 Przyjmuje kapitały na lokacje a/v 5 dniowe, kwartałne półroczne i roczne.

848-5-5

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

z następującym programem od 5 do 11 wieczór, w niedzielę i święta od 3 po poł.

Oddział I. **Najwyższa parada w Cesarstwie Siole** (z natury); **Połów ryb; Amur.** Oddział II. **Watałka** (w kolorach); **Pachnący ser.** Oddział III. **Koleżanka z pensji; Choroba nerwowa; Proszek do niszczenia włosów.**

Co tydzień zmiana programu.—Szczegóły w programach.—Ceny miejsc: 1-e miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Krzesło w łozy po 50 kop. (Galerja 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze placą połowę).
 Dyrektor **B. Zarzecki**.

Lekarz d-ta **Grejniec**

Przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 7 po południu.
 Aleja **№ 10**, dom p. Kajcherowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon **№ 108**.

KALENDARZYK.

D. 1 Października.

Wskazania chrześcijańskie: dzień Remigiusza B. W., jutro Aniołów Stróżów.
Wskazania słoneczne: godz. 6 m. 1, słońce godz. 5 m. 38.
 Było dnia; 5 godzin 8 minut.
Wiadomości historyczne: 1515. Zgon Barbary Zapolskiej, żony Zygmunta Starego.—1828. Bitwa pod Warszawą.—1837. Otwarcie a. k. akademii medyko-chirurgicznej w m. Warszawie.

Nieszczęśliwe wypadki wśród robotników w Rosji.

Przed paru miesiącami oddział przemysłu wydał pracę J. Dementiewa, autora prac statystycznych o nieszczęśliwych wypadkach z ostatnich czterech lat, zawierającą te dane z roku 1905. Dane statystyczne obejmują wszystkie te nieszczęśliwe wypadki, które zdarzyły się w zakładach przemysłowych, podlegających pod prawo z 15 czerwca 1903 roku t.j. te, kiedy niezdolność do pracy przeciągnęła się dłużej, niż 3 dni. Wyjątek uczyniono dla tych wypadków, których następstwem była niezdolność zupełna do pracy po pewnym przeciągu czasu. Tak, że z ogólnej liczby 71 przeszło tysięcy wypadków, o których powiadomieni byli inspektorowie fabryczni, były wy-

kluczone te wypadki, które nie podlegają prawu z d. 15 czerwca, i pozostało się do opracowania statycznego przeszło 52 tysiące wypadków, które miały miejsce w 3,488 zakładach przemysłowych.

Co się tyczy wieku poszkodowanych, to 321 było dzieci, 295 wyrostków i 49 tysięcy 376 dorosłych. W porównaniu z rokiem 1904 nieszczęśliwych wypadków było o 11 i pół procent więcej. Za przyczynę tego rzekomego zwiększenia się nieszczęśliwych wypadków w znacznej części uważać należy obowiązek zawiadamiania o każdym wypadku, włożony przez inspekcję fabryczną. Według liczby nieszczęśliwych wypadków pierwsze miejsce zajmuje okręg petersburski, gdzie wynikło blisko 14 tysięcy nieszczęśliwych wypadków, w dalszym porządku idą okręgi charkowski, moskiewski, warszawski, wołżański i wreszcie kijowski. Najniebezpieczniejszym z rodzaj zajęć jest

KARMEN.

DZIKUSY.

Sceny z życia robotników w porcie Odeskim.

Godziry upływały. Węglarze, układacze, żaglarze portowi dawno ukończyli robotę. Nie rozlegało się skrzypienie na estokadzie nie हुआ kran parowy. Tu i owdzie błysły światła.
 One siedziały, nie prostując pleców i ciężko przebierając palcami.
 Z boku leżały w oddzielnych kupkach: kłosa, pół garnca prosa, świerc fenta kalafiora, trochę żelaza i drzewa.
 Teraz pośpiesznie oczyszczały bawełnę, uściarlały ją w agenturze i w śmietniku.
 Klaczka czyściła ręcznie. Tańka targowała, czyściła i w końcu porzucała robotę.
 W bawelnie było więcej śmieci, aniżeli w żelazie.
 — Co? — spytała Klaczka zachmurzona.
 — Och, zmoczyłam się!
 — Moja pani, popracuj dzieńkę latek, a myślisz co to zmoczyłam. Czyścić bawełnę nie to, co rzepę obierać. Oślepnąć można.
 — A czy dużo otrzymamy czystej bawelny?
 — Z półtora funta się zbierze; po z kop. fant, policz...

Późnym wieczorem skończono robotę, „towar” sprzedano i poszły do pryzntku.

IV.

Upłynęło pięć lat!
 Tańka nie opuszczała Klaczki, przywiązała się do niej, otrząsała z portem i wyspecjalizowała w swej niewdzięcznej robocie. Obecnie pracowała sama.
 Klaczka dobiegała do 70 lat. Oślepla zupełnie i cały dzień leży pod estokadą.
 Leży Klaczka w cieniu na workach i rogóżach. Zastania ją od ostrego nadbrzeżnego wiatru i kurzu z jednej strony obrzymi śmietnik, z drugiej—wagony. Leży, ledwie dyszy i nie porusza się, jakgdyby umarła.
 Wieczorem nadejdzie Tańka, posortuje zawartość swych worków, wydostanie chleb, sól i wódkę, nakarmi i napełni Klaczkę, zaprowadzi do pryzntku. Ułoży ją, otuli jak malutkie dziecko.
 Tańka operowała na „punkcie”, gdzie najczęściej zatrzymywały się statki cudzoziemskie i na przystani węglowej. Zawarła ścisłą znajomość ze wszystkimi palaczami, pamiętała ich imiona i nazwiska i z „dżonami” (angiłkami), z którymi nauczyła się porozumiewać po angielsku.
 Przychodził angielski statek, Tańka już czeka na posterunku.
 — Mister! — puka ona do palacza-murzyzna.
 Palacz otwiera iluminator.

— What do you want—czego chcesz?
 — Some Coal please—trochę węgla dajcie mi panie!
 Tańka mruga na niego i uśmiecha się.
 Murzynka bawi ta scena.
 — How much — ile? — pyta on, również mrugając i szczerząc zęby.
 — Jak najwięcej!
 — All right! — iluminator zamknięto.
 Po dziesięciu minutach dobry murzyn wynosi pełny koszyczek przepalonego węgla.
 Następnie podsuwa się Tańka do węglarzy i układaczy.
 Ci, po za plecami urzędnika nalożą do jej worka czystej kalafonji, tamci—troche pszenicy, albo kukurydzy.
 Pójdzie na statek „floty ochotniczej”. Jeżeli trafi na remont, to otrzymuje; strużyny, drzazgi, czasami połano drzewa.
 W przeciągu tych pięciu lat Tańka znacznie się posunęła i zmieniła. Nogi jeszcze więcej spuchły, a pokręciło ją tak, że robiła wrażenie skrzypiącego, roztrzęsionego koła.
 Pewnego razu spotkała Tańkę nieszczęśliwie.
 Słyszysz za sobą gwizdek. Ogląda się i widzi strażnika. Zatrzymał się i grozi jej palcem. Był to strażnik bardzo surowy, więc Tańka ogromnie się go lekkała.
 Zobaczywszy go, zadrżała, zbłądła i ile sił starczyło, rzuciła się w bok.

(d. c. n.)

Węgiel z kop.: „Hr. Renard,” „Saturn,” Reden,” „Towarz. Grodzieckie”
 w ładunkach wagonowych z dostawą lub bez.

WYDZEWSKI i S-ka
 Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

Wykonywa: pomniki, figur, portrety, ołtarze, roboty przy budowaniu kosztów, jako że i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najwycyńszych do najwykwalifikowanych pod względem artystycznym wykonania, ze wszystkich krajowych i zagranicznych nych prima materiałów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty szkatorskie. Zakład podejmuje się wykonywać roboty w malarstwach i sztukach. Informacje, rysunki kosztorysy na każde żądanie.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamieniarski
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
 Aleja III dom wstawa.

Skład materiałów bławatnych
Bernarda LEWINA
 w Częstochowie, Aleja I hotel Victoria
 poleca na sezon jesienny i zimowy w ogromnym wyborze

Nowości Wełn   **Kostjumowe**   **Szewioty**   **Wełny mundurkowe**
Wizytowe   **Sukienki angielskie**   **Fartuszeki pensjonarskie**
Czarne   **Jedwabie**   **KOŁDRY atlasowe i wełniane.**

DIWANY, CHODNIKI, FIRANKI, LINOLEUM.

Plisy gotowe „Prissimo“ do sukien w wszystkich kolorach nadzwyczaj praktyczne.

Ogród „Halinów” Władysława Zawady, Szkolna № 20.
 Otwarty codziennie. Wejście bezpłatne. Sezonowa wystawa róż, drzew owocowych.

1223
BIURO
ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANE
Filipczyński, Łopieński i S^{ka}
Częstochowa, Aleja II № 28. Telefonu № 150.
 Adres tel.: „Filipczyński Częstochowa.”

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie budownictwa wchodzące jako to: Projekty architektoniczne i budowlano-konstrukcyjne oraz prowadzenie robót budowlanych. Sporządzanie i sprawdzanie kosztorysów i rachunków budowlanych, obliczania statyczne oraz perspektywy à vol d'oiseau. Całkowite przedsiębiorstwa budowlane lub też oddzielne roboty mularskie, ciesielskie, stolarskie i t. p.

Egzystująca od r. 1824 Cesarsko-Królewska uprzywilejowana fabryka Instrumentów muzycznych
W. Stowasser Synowie
 (Graslic w Czechach)
w Warszawie, Nowy Świat 36.
Filja w Weronie (Włochy).

Poleca wielki wybór instrumentów dętych, rżniętych i innych, oraz wszelkich przyborów do tychże, dla orkiestr kościelnych, straży ogniowej, fabrycznych, szkolnych i amatorskich. Cenniki wysyłają się bezpłatnie i franko. 1247—13—1

Biuro pośrednictwa i zleceń
„RENOMETR”
w Częstochowie, III-oja Aleja № 60.
Telefonu Nr. 138.

Przy najrozsądniejszym pośrednictwie i warunkach najdogodniejszych załatwia i przeprowadza: sprzedaż, zamiany, dzierżawy, parcelacje majątków ziemskich oraz sprzedaż nieruchomości miejskich, willi, zakładów przemysłowych, tak w Królestwie, jak Litwie, Rosji i zagranicą. Tamże lokata kapitałów.

„Arystokratyna”

Odnaczona na zeszłorocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgla antyseptycznie i oczyszczająco, już po krótkim użyciu—staje się piękną i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Pięgi, zmarszczki, wagi, żółte plamy usuwa „Arystokratyna” po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach **aptecznych i aptekach.**
 Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
APTECZNYM
Wacława ORZEŁ
w Częstochowie, III Aleja № 48.

MASŁO

ze zjednoczonych **Małtarz** parowych litewskich pod f.

„Naprzód”

Wyborowe solone po 45 k. funt śmietankowe 50 „
 Sery litewskie śmietankowe po 28 kop. funt.

Przyjmują się obstalunki na większe i stałe dostawy. Nabywać stale można **Szkolna № 9** oficyna parter.

Ceny obowiązują przez m. Październ.

Ogłoszenie.

Wydział gospodarczy 8go pułku Strzelców ogłasza, że w dniu 23 Września (6 Października) r. b. we Wtorek odbywać się będzie **publiczna licytacja** różnych starych rzeczy a mianowicie: **spodni i czapek** żołnierskich, **beczek** etc.

Licytacja rozpocznie się o godzinie **9 rano** w koszarach. 2—1 1277

Nauczyciel TAŃCÓW
Edmund Stokowski

rozpoczyna kurs lekcji tańców od 1-go Października r. b. Zapisy przyjmuję codziennie od godz. 12 do 5 po południu, Aleja III Nr. 71 m. 5.

Do wynajęcia lub sprzedania
Kocioł parowy
 z maszyną po byłem młynie parowym na Zawodziu, do wynajęcia

SALA
 długość 34 łokcie, szerokość 12 łokci z transmisją, budynki mieszkalne i 2 składy. Wiadomość II-ga Aleja № 18 mieszk. 4. 3—1 1275

Potrzebuję spółnika lub spółniczkę do korzystnego i stałego interesu, potrzebne 50 rub. Adres: ul. św. Kazimierza dom Szadziwica Nr. 3. 1274—1—1

Sklep spożywczo-kolonialny dobrze prosperujący, sprzedam niedrogo, Aleja III Nr. 49. 1257—10—3

Obiady i kolacje smaczne i zdrowe. Aleja II dom Imicha № 16 w oficynie. 1276 5—1

Zginął paszport Stanisława Kotlarek—wydany gminą Konary powiat Noworodomski, gub. Piotrkowska. Złożyć w Redakcji. 1265—1—1

Do sprzedania
 200 sążni kamieni suchego, oraz 5 placów. Wiadomość u B. Peltza Zawodzie. 1268 3—2

Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela tańców **M. A. Lubieński** udziela lekcji w gimnazjum rządowym i polskim im. Mickiewicza, a także na sali Harmona i zbiorowo u siebie przy ul. Mikołajewskiej № 9, na mieście lub na wyjazd.

Niniejszem zawiadamiam osoby interesowane, że w tym roku **wyprzedaży kwiatów nie będzie** lecz ceny takowych znacznie **zniżone**.

Na porę jesienną do sadzenia, przygotowane cebulki i kłącza kwiatowe, kwiaty trwałe, krzewy ozdobne i dzikie a oprócz tego, drzewka owocowe, wyborowe odmiany.

S. Jastrzębski
Zakład Ogrodniczy Aleja II № 16
1258 Częstochowa.

Ważna wiadomość
dla chcących się osiedlić na roli w Brazylii.

Kto chce jechać z rodziną do Brazylii dla osiedlenia się na roli, może otrzymać od Towarzystwa żeglugi bilet wolnej jazdy przez morze, dla siebie i całej rodziny.

Przed wyjazdem zasięgnąć należy rady Tow. „**Opatrzność**” w Krakowie, lub w biurach Towarzystwa w Oświęcimiu i Jarosławiu.

Towarzystwo ma w Brazylii swoich urzędników i zajmuje się losem wychodźców na miejscu.

Nie dać się więc balamucić pokątnym agentom, którzy nie znają sami kraju, do którego ludzi wysyłają i fałszywie informują wychodźców narażając ich na straty i zawód.

Na samą jazdę do morza potrzeba mieć najmniej 80 koron od osoby dorosłej. Przed wyjazdem być u doktora dla stwierdzenia czy nie zachodzi wypadek choroby oczu.

Towarzystwo opieki nad wychodźcami „**Opatrzność**” w Krakowie. 16—2 1202

Do wynajęcia szara 4 lab 5 pokoi z wygodami, dom Libermana № 43, II Aleja. 1278 3—1

Do wynajęcia pokój dla przyzwyczajonej osoby, Szkolna 9—1 piętro. Wiadomość u stróża. 1264—3—2

Darmo

może każdy dostać bardzo piękną rzecz do wyboru, mającej wartości 17 rubli. Proszę zawiadomić swój adres. T-wo Ogólna Korzyść, Rowno Wołyńska gub. 1252—5—3

Poszukuję długotrwałej dzierżawy folwarku od 100—200 morgów. Oferty. Poste-restante, Sosnowiec dla B. Z. C.

POLECA:
Wszechwiałowy najwytworniejszy
Koniak Jas Prunier & Co
 oraz **Wino Szampańskie**
Księcia „Montebello”
 najmodniejsze w świecie smakoszy.

IMPORT
WIN
Węgierskich
 i **Francuskich.**

Sz. Szczawiński
 w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
 i towarów kolonialnych
 egz. od 1878 r.

TELEFON № 9.   Specjalność firmy